

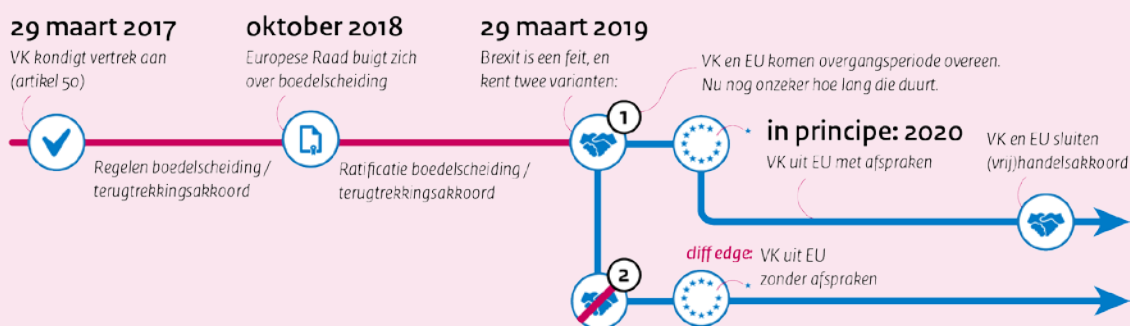
Brexit in de raming

Over een jaar, op 29 maart 2019, verlaat het VK de EU. De inzet is een boedelscheiding of terugtrekkingsakkoord (Withdrawal Agreement) in oktober 2018, zodat deze tijdig door de Europese en Britse parlementen kan worden geratificeerd. Pas na uittreding kunnen de onderhandelingen over de nieuwe EU-VK relatie starten. Momenteel onderhandelt men ook over een overgangperiode (onderdeel van het terugtrekkingsakkoord). De EU wil dat deze afloopt voor het eind van 2020. De onderhandelingen gaan ook over afspraken op handelsgebied en voor deelsectoren (zoals visserij). Aangezien het bereiken van een vrijhandelsakkoord meestal jaren duurt, kan het VK aanvankelijk gebruik maken van de regelingen die horen bij lidmaatschap van de Wereldhandelsorganisatie (WTO). Maar er bestaat een risico dat het VK en EU er niet uitkomen voor 29 maart 2019. In dat geval gaan zij subiet en onvoorbereid uit elkaar, de cliff edge. (a)

Het basispad in de CEP-raming bestaat uit het scenario van een ordelijke overgangperiode en een eindsituatie conform een vrijhandelsakkoord (FTA), net zoals de eerdere middellange termijnraming. Het structurele bbp-verlies van Brexit-FTA loopt geleidelijk op tot rond de 1% bbp (b). De effecten op de jaarlijkse economische groei zijn beperkt. De raming is met onzekerheid omgeven; als de innovatie geschaad wordt door achterblijvende handel, zijn de structurele effecten bijna de helft hoger. Bij een Brexit-WTO liggen de structurele effecten een kwart hoger. Oplopende onzekerheid naarmate de onderhandelingen langer duren kan het vertrouwen schaden en een tijdelijke rem geven op economische groei.

Een cliff edge of chaotische Brexit gaat gepaard met zeer hoge kosten en is daarom afschrikwekkend. Na een cliff edge Brexit is helder dat EU regels niet langer gelden, maar is onduidelijk welke regels er wel gelden voor bijvoorbeeld het vliegverkeer, financiële transacties en contracten en deels het handelsverkeer. Die onduidelijkheid kan bijvoorbeeld leiden tot het (tijdelijk) stoppen van (vlieg-) verkeer tussen het VK en de EU. Er kunnen lange wachtrijen bij de havens ontstaan. Dit kan snel opgelost worden als men onder druk alsnog een overgangperiode afspreekt. De kosten in de reële economie zijn in dat geval veelal kortstondig en uiteindelijk beperkt. Een uitzondering hierop is de financiële sector, waar vertrouwen een belangrijke rol speelt en onomkeerbare effecten kunnen optreden. Ook bij intellectuele eigendomsrechten kan sprake zijn van onomkeerbaarheid. Er zijn geen historische precedentes voor een cliff edge, zodat de kosten ervan lastig zijn in te schatten.

Belangrijk is en blijft dat de overheden van de EU en het VK, maar ook bedrijven, zich voorbereiden op de periode na de daadwerkelijke Brexit. Dit betekent investeren in zaken als extra infrastructuur, grensbewakers in brede zin (douane, NVWA, marechaussee) en informatievertrekking aan bedrijven. Vooral Nederland met havenstad Rotterdam zal moeten investeren. Sommige bedrijven gaan op zoek naar andere (afzet)markten. Hoe eerder wordt gestart, hoe meer kans op bescherming tegen negatieve effecten van een cliff edge.

(a) Het VK en de EU bereikten op 19 maart een akkoord voor een overgangperiode van 21 maanden, waarmee het risico op een cliff edge Brexit in 2019 kleiner is geworden.

(b) CPB Policy Brief 2016/07, Nederlandse kosten Brexit door minder handel ([link](#)).